

ARGUS

de stem van sprakeloze wilde dieren

Inhoud

3

Harm Niesen. **Dom, duur en nutteloos.** Over de onzin van het bestrijden van dieren die (zogenaamd) overlast bezorgen.

5

Rita Stockmann. **Tja, tja, tja, wat zullen we eten?** Terreinbeheerders als slagers of van grote grazer tot vleespakket.

8

Pauline de Jong. **Jaarvergadering De Faunabescherming 2010.** Uitgebreid verslag van de jaarvergadering van De Faunabescherming in Hilvarenbeek (Br.).

12

Redactie. **Aan de informateur.** Verzoek aan de informateur om tijdens de onderhandelingen over een nieuw regeerakkoord de natuurbelangen niet te verkwanselen.

14

Betty de Jong. **Naturevenement Festa Natura.** Hoe jagers naturevenementen misbruiken om hun moorddadige hobby te promoten.

16

Pauline de Jong. **De nieuwe "natuurwet".** Als de voortekenen ons niet bedriegen, zal de vervanger van de Flora- en faunawet voor onze fauna nog slechter uitpakken dan haar voorganger.

18

Cees Verkerke. **Over schoften en rovers.** Overpeinzingen van een eksterliefhebber.

19

Redactie. **De digitale nieuwsbrief van De Faunabescherming.** Info over het (gratis) abonnement op ons moderne communicatiemiddel...

20

Pauline de Jong. **Zwanenhouderij: het vervolg.** Raad van State stelt De Faunabescherming in het gelijk inzake beroepschrift.

22

Betty de Jong. **De buit van de vos.** Vaste rubriek over actueel dierenleed in de media.

24

"Rust" in de bossen bij Heerde. Jachthutten.nl.

Bij voorpagina:
Goed nieuws over onze rechtszaak tegen de zwanenhouderij. Meer informatie vindt u in het artikel "Zwanenhouderij: het vervolg".
Foto: Hans Stel.

Colofon

ISSN 0166-5073

Argus is het kwartaaltijdschrift van De Faunabescherming. Argus wordt toegestuurd aan donateurs die ten minste € 16,- per jaar betalen via postbanknummer 116072 te Renkum.

Sympathisanten betalen € 5,- per jaar en ontvangen jaarlijks de Fauna-nieuwsbief.

Indien u Stichting De Faunabescherming testamentair wenst te gedenken, wordt u verzocht contact op te nemen met de penningmeester.

Donateursadministratie

Postbus 150, 6870 AD Renkum, Postbanknummer 116072.

Voor adreswijzigingen en vragen over de jaarlijkse donatie kunt u ons mailen: donateurs.adm@faunabescherming.nl

Bij betaling vanuit het buitenland dient men de volgende codes te gebruiken:

IBAN: NL84INGB0000116072 en BIC: INGBNL2A.

Secretariaat

Mw. A.P. de Jong, Amsteldijk Noord 135,

1183 TJ Amstelveen,

Telefoon (020) 641 07 98, Telefax (020) 647 37 00,

E-mail: info@faunabescherming.nl

Penningmeester

Mw. I. v.d. Abeele, Korenbloemstraat 30,

6871 WE Renkum,

Telefoon (0317) 318487

Bestuur

I. v.d. Abeele, G.A. Ellenbroek, A.P. de Jong, B. de Jong,

H.H. Niesen, R. Stockmann, S.H.D. Voss.

Medewerkers

Gerard Ellenbroek, Betty de Jong, Pauline de Jong,

Harm Niesen, Inge Sloos.

Redactieadres

Gerard Ellenbroek, Ratelaar 47, 7322 GM Apeldoorn,

Telefoon (055) 360 360 6,

E-mail: redactie.argus@faunabescherming.nl

Website

www.faunabescherming.nl

Lay-out en druk

Van Berkum Graphic Solutions, Zwaag

Knipselkrant

Zes keer per jaar verschijnt de FaunaKnipselkrant, een bloemlezing van de in de Nederlandse pers verschenen artikelen over jacht en faunabeleid. U kunt zich abonneren door overmaking van € 8,- per jaar op postbanknummer 116072 ten name van donateursadministratie Stichting De Faunabescherming te Renkum, onder vermelding van 'knipselkrant'. Voor de krant bestemde knipsels kunnen worden gestuurd naar: Fauna-Knipselarchief,

Schelfhoutplantsoen 10, 1701 NG Heerhugowaard.

Doelstelling

Stichting De Faunabescherming is een niet-gesubsidieerde, landelijke vrijwilligersorganisatie. Haar doel is een ethisch en wetenschappelijk verantwoord faunabeleid.

Stichting De Faunabescherming tracht haar doel te bereiken door het bepleiten van verbetering in de wetgeving, het propageren van onderzoek en het bekendmaken van onderzoeksresultaten aan beleidsinstanties en publiek.

Dom, duur en nutteloos

HARM NIESEN

Faunabeheer, een beladen woord waar we niet zonder schijnen te kunnen. In een ver verleden besloten we het begrip zelfs in onze naam op te nemen. Niet geheel zonder schroom, want ook toen al vonden we dat het begrip faunabeheer gemakkelijk een verkeerde associatie bij het publiek zou kunnen oproepen. Tenslotte is het niet vanzelfsprekend om iets waar je in feite een verklaard tegenstander van bent, zo nadrukkelijk in je naam op te nemen. En ook nu nog, terwijl het woord faunabeheer niet meer in onze naam voorkomt, worden we met de regelmaat van klok uitgemaakt voor Faunabeheerders. Onuitroeibaar kennelijk, maar het geeft wel iedere keer de gelegenheid om weer eens uit te leggen hoe het werkelijk zit. Eenvoudig is dat niet. Als je eenmaal hebt uitgelegd dat faunabeheerders niets anders zijn dan doodordinaire jagers, mensen die bij wijze van hobby op in het wild levende dieren schieten en in het dagelijks leven een heel ander beroep uitoefenen, ben je er nog niet. Voor het grote publiek heeft het begrip jager iets vreselijk professioneels. Het zijn mensen met ongetwijfeld veel verstand van de natuur. Dat een schietende notaris slechts belangstelling heeft voor het aantal hazen en fazanten dat hij aan het eind van een jachtdag mee naar huis kan nemen en verder een hekel heeft aan roofvogels en vossen omdat hij die als concurrent ziet, dringt niet tot de massa door. Want nog steeds heerst in brede lagen van de bevolking de mening dat er van sommige diersoorten "teveel" zijn. Zelfs zogenaamde natuurliefhebbers, en daar zijn er tegenwoordig ongelooflijk veel van, zijn van mening dat er wel erg veel meeuwen, kraaien en ganzen zijn. En dat daar maar één remedie tegen is: bestrijden, liefst door middel van het geweer, want er staat een heel leger van schutters te trappelen van ongeduld om het gratis uit te voeren. Of er zelfs voor te betalen. Eerste conclusie: faunabeheerders kennen geen ander belang dan hun eigen belang en dat is niets meer of minder dan een lekker dagje schieten. Enig benul of zelfs maar belangstelling voor diersoorten die niet op hun menu staan, is er niet. Sommigen onder hen proberen krampachtig die indruk weg te nemen, maar overtuigend is het niet. Een blik op de door hen in iedere provincie vastgestelde faunabeheerplannen levert het bewijs: die plannen zijn niets

Grauwe ganzen. Harm Niesen.

meer of minder dan bestrijdingsplannen. Geen woord wordt er gewijd aan soorten waarop de heren niet wensen te schieten. Beheer is een synoniem voor schieten. Vervolgens dient zich de vraag aan of dit beheer noodzakelijk is. De wetgever heeft bepaald, dat grof geweld niet zomaar mag. Eerst moet aannemelijk worden gemaakt, dat bijvoorbeeld afrastering en verjaging niet helpen. In toenemende mate nemen overheden, provincies, voetstoots aan dat dat het geval is. En dat de schutters dus in het geweer moeten komen. De wetgever heeft ook bepaald, dat aannemelijk moet worden gemaakt dat jacht wel helpt. En daar moeten we het eerste voorbeeld nog steeds van zien. Nogmaals en voor alle duidelijkheid: wij zijn tegen jacht en zeker tegen jacht door amateuristische hobbyisten, die slechts hun eigen doelstellingen nastreven. Als er dan al zo nodig gejaagd moet worden, laat dat dan doen door professionals, die in opdracht, dus niet naar eigen inzicht, een plaat-

selijk probleem oplossen. Maar een praktisch voorbeeld van zo'n situatie heeft zich nog nimmer voorgedaan. Er zijn geen voorbeelden van succesvolle bestrijdingsacties door jagers van overlast veroorzakende diersoorten. Vanzelfsprekend, voor iedereen met enig inzicht in natuurlijke processen. Maar niet voor boeren, jagers, Provinciale Staten en 2e Kamers.... En daar worden de beslissingen genomen, helaas. Wij zijn absoluut niet van mening dat er veel te veel meeuwen, kraaien, vossen, ganzen en muskusratten zijn. Natuurlijk niet. Je krijgt de aantallen en de soorten dieren, die behoren bij het landschap dat je zelf hebt geschapen. Niet zeuren dus. Hamsters beschermen door vossen te bejagen? Belachelijk, al miljoenen jaren

zijn hamsters het stapelvoedsel voor een groot aantal predatoren en zij varen er wel bij. Weidevogels redden door vossen te bestrijden? Agrarisch natuurbeheer? De waanzin ten top. De meest kwetsbare zogenaamde weidevogels, kempfaan en watersnip, zijn al vrijwel uit ons land verdwenen. Maar doen het uitstekend in de toendra, ondanks de aanwezigheid van veel meer (pool)vossen dan in onze weidegebieden. Onze weidevogelreservaten worden in toenemende mate beheerst door riet en zeggen. Weidevogels hebben daar de pest aan. Maar de grauwe gans voelt zich daar buitengewoon thuis en doet het dus goed. Zou het ooit doordringen tot de verantwoordelijke overheden? Je krijgt de diersoorten die horen bij het landschapstype dat je zelf hebt gemaakt. Beheer, bestrijding of schieten, is dom, duur en nutteloos. Hoog tijd dat de politiek haar laffe en onzinnige standpunt verlaat en de werkelijkheid onder ogen ziet.

Door veranderingen in de samenstelling van de vegetatie doen grauwe ganzen het goed in weidevogelreservaten. Foto: Harm Niesen.

Tja, tja, tja... Wat zullen we eten?

RITA STOCKMANN

Het zogenoemde wildeetseizoen staat weer voor de deur en met bekende praatjes over “eco-“ en “scharrel-“vlees gaat de jachtlobby ons ongetwijfeld weer het nodige zand in de ogen strooien. Wild eten is goed voor mens en dier! Niet dat de zomermaanden u enige beperking hebben opgelegd in het verorberen van ‘natuur-’vlees. Want sinds verschillende natuurbeschermingsorganisaties leuk boeren in de door hen beheerde natuurgebieden, kun je bijna het hele jaar “verantwoord” vlees eten...

Wildernisvlees

Heeft u wel eens gehoord van “wildernisvlees”? Dat is vlees van koeien, paarden en ossen die als grazers door natuurbeschermingsorganisaties worden ingezet als goedkope maaimachines. Je komt ze overal tegen, tot zelfs in duingebieden. Het is ooit begonnen met bijzondere rassen zoals galloway's en konikpaarden, Heckrunderen en tarpans. Inmiddels worden ook gewone koeien en paarden - soms van boeren - ingehuurd om het in het kader van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) verworven boerenland om te vormen tot natuurgebied. De bestaande natuurgebieden worden door

de grazers vakkundig ontdaan van bijzondere vegetatie zoals orchideeën en akkerkruiden. Wanneer een kudde grote grazers te groot wordt, omdat de jaarlijkse aanwas 30% bedraagt en er nergens meer plaats voor ze is, worden ze geslacht. En dat gebeurt de laatste jaren dan ook steeds vaker. Wat het oplevert voor het publiek zijn de pakketten ‘wildernisvlees’.

Van zeldzaam ras tot vleespakket

Het begon allemaal in de jaren zeventig met het naar Nederland slepen van galloway's uit Schotland en konikpaarden uit Polen

En toch “EKO” gecertificeerd??
Foto: Ineke van den Abeele.

door de oprichters van ARK Natuurontwikkeling. Doel was natuurgebieden op een natuurlijke manier te laten begrazen. Daar had Staatsbosbeheer, mede om budgettaire redenen, wel oren naar. Goedkope krachten uit Polen. Het werd nog een heel gedoe want het terugfokken van de Koniks is aanvankelijk grotendeels mislukt. Maar, zoals niemand zal verbazen, werd er lustig op los gefokt omdat de begrazing te licht werd bevonden. Nu wordt het huidige overschot aan natuurlijke grazers omgezet in kilo's en is het de vleesverkoop waar uiteindelijk het hele project op uitgedraaid is. Weliswaar niet onder de naam van ARK Natuurontwikkeling, maar het is de afgescheiden club FREE nature, die behalve voor het keurmerk, ook voor de verkoop van het vlees zorgt. Het ministerie van VROM noemt het een voorbeeldproject omdat de opbrengst van wildernisvlees rechtstreeks teruggaat naar de beheerder.

Natuurbeschermingsorganisaties als uitgekende boeren

Het oudste natuurgebied van Natuurmonumenten rond het Naardermeer herbergt 100 galloway's. Volgens Natuurmonumenten het natuurlijkste vlees van Nederland. Pakketjes Natuurmonumentenvlees zijn af te halen in Nederhorst den Berg. Staatsbosbeheer handelt in hooglander-beef uit het Lauwersmeergebied, brandrode runderen die als grazer worden gebruikt in de uiterwaarden bij Beuningen en zet blaarkoppen

Het bezoekerscentrum Sonsbeek in Arnhem is één van de plaatsen waar het zogenaamde wildernisvlees te koop wordt aangeboden. Foto: Ineke van den Abeele.

in bij de begrazing van de ecologische verbindingszone Zuidwest-Veluwe.

Natuurmonumenten heeft een eigen fokcentrum van brandrode runderen. Prettige bijkomstigheid zijn de gunstige eigenschappen van het dier. Zowel dood als levend.

“Het zijn rustige, vriendelijke dieren voor mensen en voor elkaar”. Volgens de Ark van de Smaak zijn ze uitermate geschikt als draadjesvlees van riblappen tot sucadelappen en allerlei worstsoorten.

Het Geldersch Landschap zetelt in kasteel Huis De Zyp in Arnhem en verkoopt zijn vlees onder de namen Gelderburger en Zypworst.

Bezoekerscentrum Sonsbeek in Arnhem, waar veel scholieren en toeristen kennis vergaren over de natuur, slooft zich ook uit om via een uitklapbord aan de ingang te wijzen op het diepgevroren vlees dat zij verkopen uit diverse natuurgebieden. “Door uw aankoop steunt u direct het beheer van de kuddes in de natuurgebieden”. Met andere woorden: hoe meer je eet, des te vlugger de terreinbeheerder weer van zijn boventallige kudde af is. Het grenst aan exploitatie zoals dat ook met jachtdieren het geval is.

Boodschappenlijstje

Een schrikaanjagend voorbeeld is de door de verkopers veronderstelde eetlust van de natuurgenieters. Heeft u ooit bij de slager 20 kilo rundvlees à 225 euro afgerekend? Of 10 kilo paardenvlees à 95 euro? Het Utrechts Landschap verkoopt in samenwerking met FREE nature zijn rund- en paardenvlees onder andere uit het natuurgebied De Blauwe Kamer in 't Winkeltje in De Bilt in 'pakjes' van 5, 10 of 20 kilo!

Wilde ezelfiestuk

Een haast identiek verhaal maar dan op nog grotere schaal, kun je vermoeden achter het assortimentoverzicht van de grootste wildfabriek van Nederland, de firma Hanos met 13 vestigingen in Nederland. Zij betrekken het wild niet alleen uit Nederland, maar uit de hele wereld. Of het nu gaat om gefokte dieren, geschoten wild of om dieren die gebruikt worden voor andere doeleinden, alles wordt geschikt voor consumptie aangeboden.

Voorbeelden zijn: ratelslang, panklaar, zonder vel voor 80 euro per kilo of gedroogde wilde ezelfiestuk voor ruim 40 euro per kilo. Of krokodilstaartfilet, waarschijnlijk als bijproduct van krokodillenleer. In de

Hanos-krant wordt gestoofde moeflon in restaurant De Echoput naast het Kroondomein in Apeldoorn aanbevolen. De moeflon, ooit omschreven als een stoffering van het landschap van het Nationaal Park de Hoge Veluwe maar een exoot, ontkomt ook al niet aan een restauranttafel. De door Hanos aangeboden reeën komen hoofdzakelijk uit Nederland. Er worden er zo'n 12.000 per jaar geschoten. Een diersoort die uit oogpunt van natuurbeheer helemaal niet geschoten hoeft te worden. Zij belanden als reerug voor een bedrag van rond de 60 euro per kilo via Hanos in restaurants, dat wil zeggen als de jager er geen andere bestemming voor heeft.

Belanghebbenden

En dan de wilde zwijnen. Destijds naar Nederland gehaald door de Koninklijke familie als jachtwild. Nog steeds zijn de jagers eropuit om de drijfjacht, die sinds 2002 verboden is, met allerlei smoesjes weer legaal te maken. Afgezien van het jachtgenot is het wilde zwijn inmiddels als culinair evenement niet meer weg te denken uit restaurants op de Veluwe, althans, dat zeggen de belanghebbenden zoals jagers en restauranthouders, natuurbescher-

Ook “gewone” koeien worden van boeren ingehuurd om in natuurgebieden te grazen.
Foto: Ineke van den Abeele.

Volgens Natuurmonumenten produceren galloway's het natuurlijkste vlees van Nederland! Foto: Gerard Ellenbroek.

mingsorganisaties en vleesconsumenten. En zo worden eters van wild maar ook van wildernisvlees gebruikt om diverse andere hobby's en belangen te rechtvaardigen.

Eten van wild wordt opgedrongen

De vrachtwagens van Hanos rijden af en aan bij restaurants en niet alleen bij die restaurants die fraaie namen hanteren als Jagerslust of De Rustende Jager. Bovendien beweert Hanos dat al het door hen geleverde wild zwijn afkomstig zou zijn van de Veluwe. Pas bij schaarste wordt elders in Europa bijgekocht, aldus de Hanos-krant. Daarnaast pikt ook de Lions Club Nunspeet en het park De Hoge Veluwe een graantje mee door wildpakketten op hun websites aan particulieren aan te bieden. De Hoge Veluwe kan naar eigen zeggen al niet meer voldoen aan de vraag. En dan hebben we nog de grote supermarkten zoals de Makro, Sligro, AH enz. enz. Allemaal winkels waar de bouten in het najaar en tijdens de feestdagen de winkels uitpuilen. Dat is vroeger bepaald geen traditie geweest. Maar sinds iedereen wild moet eten omdat het zo gezond is of om er ook bij te horen en het publiek door TV-koks vergast wordt op de meest extravagante culinaire bijzonderheden, moet het normaal lijken. De meest elementaire economische wet zegt 'de vraag bepaalt het aanbod'. Dus wordt de vraag gecreëerd. Het gaat hier echter wel om de natuur! Die wordt door ons opgegeten onder het mom

van 'puur natuur' en 'scharrelvlees'. En de jagers hebben daarmee een alibi voor hun hobby.

Nederlands wild schaars

"Ook het Nederlandse hert is betrekkelijk schaars", aldus Hanos. "Dus kopen wij hertenvlees bij uit Schotland". Daar leven (Nederlandse!) grootgrondbezitters onder andere van de jacht en het fokken van herten. Niets dan lovende woorden over Nederlandse hazen in de Hanos-krant. Maar...

aldus Hanos 'om haas voor een groter publiek bereikbaar te houden, importeert Hanos een goedkopere variant uit Argentinië'. Heeft de vraag naar wilde zwijnenvlees het aanbod doen stijgen de laatste decennia? En is dat leuk te combineren met de vraag naar jachtgelegenheid? Doet de vraag naar wildernisvlees het aanbod stijgen? En is dat natuurbeheer? U en ik zijn de consumenten. Wij bepalen de vraag. Vindt u dat het aanbod moet stijgen???

Wildernisvlees te koop... Foto: Ineke van den Abeele.

Jaarvergadering De Faunabescherming

Op een mooie zaterdag in mei kwam een aantal donateurs van De Faunabescherming en het bestuur bij elkaar in Hilvarenbeek, nabij de Belgische grens, om met elkaar van gedachten te wisselen over de toekomst van de stichting.

Het programma begon met de officiële jaarvergadering, waarvan hieronder een samenvatting wordt gegeven.

een ontheffing verleend om 40.000 grauwe ganzen te doden. In eerste instantie wilden de jagers de vogels niet alleen schieten, maar ook vangen en vervolgens vergassen. Dankzij een door De Faunabescherming uitgelokte uitspraak van de rechtbank Utrecht kon Noord-Holland het idee van vergassen dit jaar juridisch niet rond krijgen. De provincie is echter vast van plan om dit volgend jaar alsnog te regelen. Er gaan geruchten dat de minister bereid zou zijn grauwe ganzen aan te wijzen als 'ongedierte' om daarmee middelen voor de bestrijding van ratten en muizen ook te kunnen toepassen op ganzen. Zelfs nu uit de ervaringen op Texel is gebleken dat het massale vangen van ganzen er niet toe leidt dat het aantal ganzen daadwerkelijk wordt verlaagd.

Nieuwe wet

Wij vinden eigenlijk dat de oorspronkelijke wet weer in ere zou moeten worden hersteld. Op verzoek van de 2^e kamer zijn ambtenaren van het ministerie van Landbouw bezig om een nieuwe integrale natuurwet te ontwikkelen (zie artikel De nieuwe natuurwet elders in dit blad). Een meerderheid in de 2^e Kamer vindt namelijk dat de volledig uitgekledde Flora- en faunawet de in het wild levende dieren nog teveel bescherming biedt. In het nieuwe wetsvoorstel zullen de vogels nog steeds bescherming krijgen. Daar kan Nederland niet onderuit, aangezien dat is vastgelegd in de Vogelrichtlijn. Ook de soorten van de Rode Lijst zullen nog worden beschermd. Voor de overige soorten moeten wij het ergste vrezen. De bedoeling is dat lokale overheden en particulieren de kans krijgen om op basis van convenanten hun gang te gaan, waarbij zij zelf maar in de gaten moeten houden of de natuurwaarden niet te veel worden aangetast. Het lot van individuele dieren is daarbij volstrekt ongewis. Het ministerie pakt het allemaal heel slim aan. Zo werd De Faunabescherming uitgenodigd om over de ontwikkeling van deze nieuwe wet mee te denken. Dat gebeurde in een sessie waarbij ook de jagers waren uitgenodigd. Dat heeft geresulteerd in een zeer verdeelde reactie op de voorstellen, zodat het ministerie hier alle kanten mee op kan gaan.

De voorzitter roept de aanwezigen op om het bestuur te steunen en mee te denken over een alternatieve natuurbeschermingswet. De Faunabescherming wil een echte beschermingswet opstellen, waarin vossen weer volledig worden beschermd en waarin geen ruimte wordt geboden voor groot-scheepse bestrijding van ganzen.

De jaarvergadering 2010 van De Faunabescherming vond plaats op de prachtige locatie De Flierefluit in Hilvarenbeek. Foto: Peer Busink.

Oude wet

De voorzitter opent de jaarvergadering en heet de aanwezigen welkom. Hij meldt dat de Flora- en faunawet, waar wij ons de afgelopen jaren zeer intensief mee hebben beziggehouden, binnenkort alweer dreigt te worden vervangen door een nieuwe wet. Wij vinden dat onbegrijpelijk. De Flora- en faunawet was van oorsprong op papier een redelijk goede beschermingswet, maar heeft nooit de kans gekregen zich volledig te bewijzen. Vanaf de invoering is als gevolg van een sterke jagerslobby gestart met de afbraak van deze wet. Allerlei beschermingsartikelen zijn geschrapt of zodanig verruimd dat de bescherming ver te zoeken is. Zo is de mogelijkheid opgenomen om dieren, met name vossen, te doden vanwege

'schade aan fauna'. Voor hoefdieren is het voldoende als de provincie van mening is dat de populaties moeten worden 'beheerd' om ontheffing te verlenen. Diverse soorten, waaronder vossen, kraaien en houtduiven, zijn op de vrijstellingslijst geplaatst. Dat is niets minder dan een dodenlijst, aangezien elke grondgebruiker daarmee toestemming heeft gekregen om deze soorten gedurende het gehele jaar te (laten) doden zonder dat de noodzaak daarvan hoeft te worden aangetoond. Onder de Flora- en faunawet is de verantwoordelijkheid bij de provincies gelegd, terwijl kennis van zaken omtrent de fauna daar volstrekt ontbreekt. Als de boeren klagen over schade zijn de provincies al snel geneigd allerlei ontheffingen te verlenen. In Noord-Holland is bijvoorbeeld

Ganzen

De voorzitter sprak pas iemand in Oostenrijk (Neusiedlersee), waar 30 jaar geleden al grote hoeveelheden ganzen voorkwamen. Inmiddels zijn deze aantallen zeker niet afgenomen. Toch worden de vogels daar algemeen geaccepteerd. De eventuele schade wordt vergoed. Zo'n tien jaar geleden werden ganzen ook in ons land gedood en werd schade gewoon uitgekeerd. Omdat de aantallen ganzen nog toenamen, vond toenmalig minister Veerman dat de ganzen niet alleen moesten worden verjaagd, maar ook moesten worden beschoten. Hij dacht dat op die manier de schade-uitkeringen in de hand gehouden zouden kunnen worden. Nu blijkt dat dit afschotbeleid alleen maar heeft geleid tot grote aantallen dode ganzen, terwijl de aantallen ganzen toch nog zijn toegenomen en de schade is veelelvoudigd. Het afschotbeleid heeft duidelijk gefaald, maar de politiek is niet bereid om op dit ongewenste beleid terug te komen.

Politiek

Vanuit de zaal wordt erop gewezen dat de Partij voor de Dieren als spreekbuis voor de dieren optreedt. De vraag is of er ook bij andere partijen politici te vinden zijn die zich voor dit onderwerp inzetten.

De voorzitter zegt dat De Faunabescherming enkele jaren geleden vrij intensief contact onderhield met politici in de 2e Kamer. Die mensen wisten waar wij het over hadden. Deze politici zijn inmiddels allemaal verdwenen. De huidige politici zijn niet of nauwelijks in het onderwerp ingevoerd, met uitzondering van de Partij voor de Dieren. Boris van der Ham van D66 zegt bijvoorbeeld dat natuur niet zonder jacht kan. Hij wordt daarin gesteund door mevrouw Jacobi van de PvdA. Er is op dit moment dus geen meerderheid die ons standpunt deelt.

Vast onderdeel van onze jaarvergadering is de excursie, die ons ditmaal door het Brabantse boerenlandschap voerde. Foto: Peer Busink.

Na de "jaarrede" was er ruimschoots tijd om vragen te stellen aan de voorzitter en andere bestuursleden van

De Faunabescherming.

Foto: Peer Busink.

Vanuit de zaal wordt erop gewezen dat er binnenkort verkiezingen plaatsvinden. Dit kan een mogelijkheid zijn om de contacten met de 2e Kamer weer op te pakken. Mogelijk kan De Faunabescherming daarbij samenwerken met andere organisaties die zich voor dieren inzetten zoals de Zoogdiervereniging en Vogelbescherming.

De voorzitter wijst erop dat wij zouden kunnen verwachten dat bijvoorbeeld Natuurmonumenten aan onze kant zou staan. Deze organisatie is echter ernstig verdeeld. Er zijn bijvoorbeeld medewerkers die sterk voorstander zijn van het massaal vergassen van ganzen. Daarnaast zijn terreinbeherende organisaties zoals Natuurmonumenten maar ook de provinciale landschappen in de Faunabeheereenheden vertegenwoordigd. Bij de rechtbank wordt dat ook altijd door de jagers aangevoerd als bewijs dat hun jachtwensen breed door deze natuurbeschermingsorganisaties worden ondersteund. Eigenlijk zouden dergelijke

terreinbeherende organisaties zich uit de Faunabeheereenheden moeten terugtrekken. Hoewel sommige van deze organisaties zich in het verleden kritisch over de Faunabeheereenheden hebben uitgelaten, blijken zij toch niet bereid te zijn een echte daad te stellen.

De voorzitter merkt op dat jacht en natuurbescherming elkaars natuurlijke vijanden zijn. Gelukkig worden tegenwoordig bij de natuurbeschermingsfestivals jagers geweerd. Aan jagersfestivals, zoals de Game Fair, doen op hun beurt geen natuurbeschermingsorganisaties mee, met uitzondering van Das en Boom. Jaap Dirkmaat van Das en Boom staat positief tegenover de jacht. De aanwezigen zijn dan ook heel blij met het feit dat Jaap Dirkmaat niet op de kandidatenlijst van GroenLinks is terechtgekomen.

Media

De voorzitter beaamt dat de strijd steeds moeilijker wordt. Jagers durven tegenwoordig weer hardop te zeggen wat ze doen en daar wordt weinig kritiek op geleverd. De publieke opinie is helemaal veranderd. De jacht wordt steeds meer geaccepteerd. Veel artikelen in de kranten zijn pro-jacht. Journalisten zijn niet meer geïnteresseerd in ons verhaal. Ook op de televisie wordt de jacht soms impliciet gepromoot. Vroeger deden journalisten nog zelf onderzoek. Nu slikken ze alles wat hen wordt voorgeschoteld. Vanuit de zaal wordt aangegeven dat de Telegraaf enkele jaren geleden is overgenomen door een textielbaron uit Tilburg die zelf jaagt. Het is daarom geen wonder dat in deze krant zelden of nooit anti-jacht artikelen worden geplaatst.

Vanuit de zaal wordt dit bevestigd en wordt

aangegeven dat ook het Noord-Hollands Dagblad vrijwel alleen pro-jachtartikelen plaatst.

Scholen

Vanuit de zaal wordt gevraagd of De Fauna-bescherming actief is op scholen.

De voorzitter zegt dat De Faunabescherming dat veel te weinig doet door gebrek aan menskracht. De jagers zijn wel heel erg actief op scholen. Daar kan De Faunabescherming nooit tegenop. De jagers beschikken over een groot en professioneel apparaat om dit te organiseren. De jagers kunnen bovendien iets laten zien. Zij nemen hun hond mee en vertellen spannende verhalen over hoe belangrijk de jacht is en dat ze geweldig begaan zijn met de dieren en daarom juist af en toe een dier 'moeten' schieten.

Op zich hebben wij een goed verhaal. Helaas spreken verhalen over individuele dieren de mensen het meest aan. Als het gaat om anonieme aantallen dieren, dan accepteren mensen dat heel makkelijk. Als er een zwaan op het nest is doodgeslagen, komt dat met grote koppen in de krant. Maar als er 1200 zwanen mogen worden geschoten in Noord-Holland, dan hoor je daar niemand over.

Handhaving

Vanuit de zaal wordt erop gewezen dat de handhaving van de Flora- en faunawet zou moeten worden uitgevoerd door de Algemene Inspectie Dienst (AID). Bij de AID heeft de jacht en de natuurbescherming echter geen prioriteit. Vroeger was er nog een gespecialiseerde veldpolitie. Deze is geheel opgeheven en de bedoeling is dat de gewone politie de handhaving op het gebied van het groene milieu bij de normale werkzaamheden meeneemt. De gemiddelde politieagent heeft echter geen kennis van zaken op dit gebied. De enkele politieman die wel op de hoogte is van de regels van de Flora- en faunawet blijkt zelf te jagen. De provincies hebben weliswaar eigen handhavers in dienst, maar dat zijn er veel te weinig.

Argus en website

De voorzitter zegt dat De Faunabescherming op zoek is naar uitbreiding van de redactie. Het gaat dan niet alleen om schrijvers, maar ook om mensen die artikelen willen redigeren of foto's bij de artikelen willen zoeken.

De voorzitter zegt dat de donateurs zullen hebben gemerkt dat Argus nummer 1 heel laat is verschenen. Het blad ziet er altijd goed uit, maar de redactie heeft steeds meer

moete om het blad tijdig vol te krijgen. Argus nummer 2 van dit jaar zal zeker niet op tijd kunnen verschijnen. Het bestuur heeft daarom besloten om in het najaar een dubbelnummer uit te geven. Argus is een duur blad. De vraag aan de aanwezigen is wat zij ervan zouden vinden als de frequentie of de omvang van het blad zou worden teruggebracht. De aanwezigen zijn het erover eens dat Argus ook drie keer per jaar zou mogen verschijnen.

Tevens wordt hulp gevraagd voor het beheer van de website. Net zoals er voor Argus mensen nodig zijn om artikelen te schrijven, te redigeren, foto's op te zoeken, het blad op te maken en deadlines in de gaten te houden, moeten dergelijke taken worden verricht voor de website. Op basis van de berichten op de site met enkele aanvullende berichten, verschijnt ongeveer om de twee maanden een digitale nieuwsbrief.

Lezing Jan Rodts

Na de lunch kwam Jan Rodts van Vogelbescherming Vlaanderen ons iets vertellen over het werk van zijn organisatie. In België heeft elk gewest eigen wetgeving op het gebied van jacht. In het Brusselse gewest is geen jacht toegestaan. In Wallonië hebben de jagers veel macht, hetgeen heeft geresulteerd in een ruime jachtwet. De lezing van Jan Rodts ging over Vlaanderen.

Vogelvangst

In Vlaanderen worden er nog steeds op vrij grote schaal spreeuwen gevangen voor de

consumptie. Het is verboden, maar daar trekken de overtreders zich niets van aan. Vogelbescherming Vlaanderen heeft geen eigen handhavers in dienst. Zij werken nauw samen met de handhavers in dienst van de overheid. Helaas is deze dienst onderbemand. Het gaat om slechts 30 personen in heel Vlaanderen. Het is voor hen onmogelijk om alle meldingen te controleren.

De spreekuenvangers gaan zeer inventief te werk. Zij maken gebruik van slagnetten en lokvogels. Zowel het gebruik als ook het bezit van slagnetten is verboden in Vlaanderen. Er wordt alleen aan vogelringers vergunning verleend. Het op deze manier vangen van spreeuwen bijvoorbeeld vanwege landbouwschade is in Vlaanderen ondenkbaar.

Ter vergelijking. In Nederland (Zeeland) is aan de provinciale Fauna-beheereenheid ontheffing verleend om overal in de provincie waar kersenboomgaarden zijn spreeuwen te vangen met slagnetten van 15 mei tot en met 31 augustus.

De spreekuenvangstjes worden in Vlaanderen illegaal verkocht of worden verkocht als kwartel. Voor een panklare spreekuenvangst vangt een vanger 1 euro.

Afgezien van de illegale vangst van spreekuwen worden er ook illegaal zangvogels gevangen. Veel van deze vogels eindigen als kooivogel. Daarnaast worden er nog steeds vinken gevangen vanwege de in Vlaanderen gebruikelijke vinkenzangwedstrijden.

Home Over onze vereniging Contact Lidmaatschap Groene Winkel Educatie Vogelvangcentra Wetgeving Informatiecentrum

Meldpunt Overtredingen
(Geheimhouding 100% gegarandeerd)

Gegevens betreffende de meldertipgever:

Naam*
Voornaam*
Straat & nr.
Postcode
Gemeente
GSM
Telefoon
E-mail*

Gegevens betreffende de overtreder:

Naam*
Voornaam*
Adres
Woonplaats*
Aard van de overtredding*

Strafbare feiten, zoals het gebruik van verboden jachtmiddelen, kunnen in België worden gemeld op de site van Vogelbescherming Vlaanderen.

Vroeger was het toegestaan om hiervoor vinken uit de vrije natuur te halen, maar met de invoering van de Vogelrichtlijn is dat verboden. Toch gebeurt het nog steeds. Bij het vangen van deze zangvogels tijdens de trek worden vaak mistnetten gebruikt. Ook hierbij worden op de vangplaatsten lokvogels of opgenomen vogelroep-geluiden gebruikt.

Alle in beslag genomen vogels worden zoveel mogelijk direct in vrijheid gesteld. Als de dieren in slechte conditie zijn, worden ze eerst ondergebracht in opvangcentra.

Gerommel met vogelringen

Op grond van de Vogelrichtlijn is het toegestaan om Europese vogels te houden, mits ze zijn voorzien van een gesloten pootring. Dat is bedoeld om illegale wildvangst tegen te gaan. Hiervoor is al aangegeven dat volwassen vogels illegaal worden gevangen. Om ze daarna toch als legaal te kunnen verhandelen moeten deze dieren dus worden voorzien van een pootring. Aangezien een legale ring alleen op een nette manier om de poot van een vogel kan worden aangebracht als dat gebeurt binnen enkele dagen na de geboorte, wordt daarbij op alle mogelijke manieren fraude gepleegd. Soms worden de ringen met geweld om de poot van een volwassen vogel geschoven, waardoor er verwondingen en breuken ontstaan. Ook worden ringen doorgezaagd en weer dichtgeknepen, geveild of opgerekt. Kortom, er wordt op grote schaal mee gesjoemeld.

Daarnaast is een bekende truc om eieren uit het wild te roven, in een broedmachine uit te broeden en vervolgens de kuikens met ringen te legaliseren. Een andere methode is om de kuikens in het wild op het nest te ringen, waarna de geringde gelegaliseerde vogels net voor het uitvliegen worden opgehaald.

Vogelbescherming Vlaanderen probeert meldingen van al dit soort illegale activiteiten te controleren en de daders te laten oppakken. Van alle ontdekte delicten waarbij ook een dader kon worden achterhaald en die voor de rechter worden gebracht, leidt 80% tot een veroordeling.

Jacht

In Vlaanderen wordt elke vijf jaar een besluit genomen over het jachtwild en de openingstijden voor de jacht. Hieronder volgt een lijst met soorten waarop in Vlaanderen de jacht is geopend in de daarna genoemde jachtperiode:

Fazant – hen van 15 oktober t/m 31 december; haan 15 oktober t/m 31 januari

Patrijs – van 15 september t/m 15 oktober

(hoewel deze soort op de Rode Lijst staat)

Meerkoet – jacht niet geopend

Wilde eend – van 1 september t/m 31 januari

Smient – van 15 oktober t/m 15 november en alleen als er schade kan worden aangetoond.

Grauwe gans – van 15 augustus t/m 30 september

Canadese gans – van 15 augustus t/m 31 januari

Houtduif – 15 september t/m 28/29 februari

Konijn – van 15 september t/m 28/29 februari

Haas – van 15 oktober t/m 31 december

Ree – bok; van 15 mei t/m 15 september; geit en kalveren van 15 januari t/m 15 maart

Edelhert – van 1 oktober t/m 31 december

Damhart – van 1 oktober t/m 31 december

Wild zwijn – volwassen van 1 oktober t/m 31 december; jongen van 15 mei t/m 15 september

Moeflon – van 1 oktober t/m 31 december

Vos – van 1 oktober t/m 14 februari. De jagers zijn zeer actief aan het lobbyen om de rest van het jaar ook op vossen te mogen schieten.

Ter vergelijking volgt hieronder een lijst met soorten waarop in Nederland de jacht is geopend met daarachter de jachtperiode:

Fazant – hen van 15 oktober t/m 31 december; haan van 15 oktober t/m 31 januari

Patrijs – jacht is niet geopend

Wilde eend – van 15 augustus t/m 31 januari

Houtduif – van 15 oktober t/m 31 januari

Konijn – van 15 augustus t/m 31 januari

Haas – 15 oktober t/m 31 december

Dit geeft een ernstig vertekend beeld, aangezien op alle bij Vlaanderen genoemde diersoorten plus andere soorten zoals knobbelzwanen, spreeuwen, zwarte kraaien, kauwen, roeken, brandganzen en rotganzen in Nederland ook, soms massaal, wordt geschoten. Daarvoor worden echter aparte ontheffingen verleend. Deze zijn soms zo ruim gesteld dat het op hetzelfde neerkomt als een geopend jachtseizoen.

Vogelbescherming Vlaanderen heeft alle informatie omtrent de jachtwetgeving en de regels en jachttijden op haar website gezet

Volgens Jan Rodts worden spreeuwen in Vlaanderen nog steeds op vrij grote schaal gevangen voor de consumptie. Foto: Harm Niesen.

(www.vogelbescherming.be). Op deze site staat al deze informatie overzichtelijk per soort vermeld.

Roofvogelvervolgung

Vanaf 1966 zijn alle roofvogelsoorten in Vlaanderen volledig beschermd. Toch vindt ook in Vlaanderen roofvogelvervolgung plaats. Vogelbescherming Vlaanderen probeert de daders te achterhalen. Als er een slachtoffer met schotwonden wordt gevonden, zoeken ze getuigen. Niet alleen jagers, maar bijvoorbeeld ook duivenhouders schieten roofvogels. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van klemmen en gif. Zonder er dode of gewonde roofvogels worden gevonden, maakt Vogelbescherming Vlaanderen veel lawaai in de pers. Dat wordt altijd goed opgepakt en heeft wel degelijk effect. De daders weten dat ze in de gaten worden gehouden.

Vogelbescherming Vlaanderen houdt zich met meer dan alleen vogels bezig. Ook zoogdieren worden regelmatig het slachtoffer van stropers. Zo werd een dode das op de weg aangetroffen die bij nader onderzoek bleek te zijn geschoten. Deze methode wordt ook voor vossen gebruikt. De jagers schieten dan een vos buiten het jachtseizoen en leggen het dier vervolgens op de weg om het op een verkeersslachtoffer te laten lijken en daardoor proberen ze ook nog de indruk te wekken dat er veel vossen voorkomen.

In Vlaanderen worden regelmatig strikken aangetroffen, waarin allerlei zoogdieren worden gevangen. Deze vangmiddelen zijn in Wallonië vrij verkrijgbaar, waardoor stropers er makkelijk aan kunnen komen. Op de site van Vogelbescherming Vlaanderen is een meldpunt gecreëerd voor het doorgeven van strafbare feiten, zoals het gebruik van verboden vangmiddelen of het illegaal vangen van zangvogels en roofvogels.

Aan de informateur

Ergens tijdens het zeer lange informatieproces, dat uiteindelijk in een minderheidskabinet is uitgemond, hebben wij twee brieven aan de informateur geschreven. In de eerste brief hebben wij er sterk op aangedrongen dat bescherming van natuur en milieu de hoogste prioriteit zou moeten krijgen en daarom zouden moeten worden ongebracht in een apart ministerie. Ons verzoek om het ministerie van LNV op te heffen werd gehonoreerd. Helaas blijken natuur en milieu opnieuw ondergeschoven kindjes te worden. Zeker het natuurbeleid dat wordt ondergebracht in het ministerie van Economische Zaken onder leiding van Maxime Verhagen doet het ergste vrezen. In onze andere brief pleitten wij voor het jachtvrij houden van de natuurgebieden. Ook die wens is bij dit rechtse kabinet helaas aan dovemansoren gericht. De natuurgebieden blijven niet jachtvrij, nee, ze worden gewoon opgeheven of overgedragen aan boeren. Hieronder leest u wat wij de informateur in onze beide brieven hebben laten weten.

Geachte heer Opstelten,

In dit jaar van de Biodiversiteit waarin niet alleen sprake is van een economische maar zeker ook van een ecologische crisis, dient bescherming van natuur en milieu de hoogste prioriteit te krijgen. Daarvoor is het nodig dat natuur en milieu door een eigen apart ministerie worden vertegenwoordigd.

Ministerie van Landbouw en Visserij

In 1982 werd het ministerie van Landbouw en Visserij omgedoopt tot het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. De natuur- en recreatietaken werden toen overgenomen van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk. Sinds die tijd worden de belangen van de natuur en de dieren die erin leven helaas slecht behartigd. De belangen van de natuur worden door dit ministerie zelf namelijk voortdurend afgewogen tegen de belangen van landbouw en visserij. En aangezien landbouw en visserij economische waarden vertegenwoordigen die eenvoudig in geld zijn uit te drukken en dat voor de natuurbescherming veel moeilijker is te doen, delft bij deze afweging de natuur in de meeste gevallen het onderspit. Van een ministerie mag worden verwacht dat zij opkomt en vecht voor de eigen beleidsvelden. Omdat de belangen van landbouw en visserij in de meeste gevallen haaks staan op de belangen van de natuur, leidt dit binnen dit ministerie, dat inmiddels overigens is omgedoopt tot ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, voortdurend tot interne verdeeldheid waar de natuur de dupe van is.

Natuurbelang delft onderspit

De laatste jaren zijn bijvoorbeeld de mogelijkheden voor allerlei vormen van recreatieve jacht sterk toegenomen. Meestal onder het mom van 'faunabeheer' en 'schadebestrijding', terwijl wetenschappelijk is vastgesteld dat dit zogenaamde 'beheer' in vrijwel alle gevallen óf niet het beoogde resultaat oplevert, óf dat het jagen vanuit ecologisch opzicht volstrekt onnodig is. Zo is in de Flora- en faunawet, die oorspronkelijk was bedoeld als een beschermingswet, de mogelijkheid geboden om diersoorten aan te wijzen die door of namens grondgebruikers in het hele land mogen worden doodgeschoten, met als argument dat er ergens in de wijde omgeving volgend jaar landbouwschade zou kunnen optreden. Het gaat om niets anders dan een vogelvrijverklaring, waar op dit moment soorten als konijnen, zwarte kraaien, kauwen en houtduiven de dupe van zijn. Het meest navrante voorbeeld van het voorrang geven aan jachtbelangen boven natuurbelangen is het voornemen om in natuurgebieden recreatieve jacht weer toe te staan, omdat jagen geen verstorend effect zou hebben. Wij pleiten er dan ook voor in het toekomstige regeerakkoord hierover een duidelijk en afwijzend standpunt in te nemen.

Ministerie van Natuur en Milieu

Het probleem van de slechte belangenbehartiging van de natuur is onoplosbaar zolang één ministerie voor al deze beleidsvelden verantwoordelijk blijft. Wij willen er daarom met klem voor pleiten het natuurbeleid weer samen met het milieubeleid onder te brengen bij één ministerie dat hier daadwerkelijk en zonder voorbehoud voor opkomt. Juist in deze tijd, waarin naast een economische crisis ook sprake is van een ernstige ecologische crisis die invloed heeft op het hele voortbestaan van deze planeet, is het essentieel dat ecologische belangen door een sterk ministerie worden vertegenwoordigd dat zich daar volledig voor inzet.

Het landbouw- en visserijbeleid kunnen vervolgens worden ondergebracht bij het ministerie van Economische Zaken, aangezien deze twee beleidsvelden daar naadloos op aansluiten.

Vanwege het grote belang van behoud van biodiversiteit, natuur en milieu verzoeken wij u de herverdeling van de ministeries op bovengenoemde wijze als onderwerp mee te nemen bij de besprekingen van een nieuw te vormen kabinet.

Geachte heer Opstelten,

In de huidige Flora- en faunawet is bepaald dat er niet mag worden gejaagd in gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet, zoals beschermde natuurmonumenten, Natura 2000-gebieden, wetlands en speciale beschermingszones in het kader van de Vogelrichtlijn (artikel 46). Er is onder het vorige kabinet een begin gemaakt met de ontwikkeling van een nieuwe integrale natuurwet, waar de Flora- en faunawet een onderdeel van uitmaakt. De vorige minister was voornemens om het in de Flora- en faunawet opgenomen verbod op het jagen in natuurgebieden in de nieuwe wet te schrappen. Hoewel de nieuwe wet zich nog in een zeer pril stadium bevindt, willen wij u toch alvast graag meegeven dat de wet op dit punt niet zou moeten worden verruimd. Jagen in natuurgebieden zal onherroepelijk ten koste gaan van de biodiversiteit in de betrokken gebieden. Het verlies aan de biodiversiteit is op dit moment een van de grootste gevaren die onze planeet bedreigen. Het behoud van biodiversiteit zal daarom in de komende regeerperiode een belangrijk onderwerp zijn.

Natuurgebieden

De natuurgebieden waar op grond van de Flora- en faunawet de jacht niet is toegestaan, zijn aangewezen om rust en bescherming te bieden aan de diersoorten die er voorkomen. Het gaat daarbij vaak om zeldzame of kwetsbare en schuwe soorten waarvoor dergelijke gebieden een laatste toevluchtsoord vormen. Het gaat daarbij om gebieden zoals onder andere Kop van Schouwen, Verdrongen Land van Saeftinge, Gelderse Poort, Mariapeel, Veluwemeer, uiterwaarden van de IJssel en Waddenkust.

Mensen kunnen van deze gebieden genieten door er te wandelen en te recreëren, mits zij daarbij de kwetsbare natuur niet verstoren. Jacht doet dat per definitie wel en vormt bovendien een grote bron van ergernis voor de recreanten.

Jacht

De jacht is een hobby die niet thuishoort in dergelijke gebieden. Jacht wordt in het nieuwe voorstel uitsluitend uitgeoefend vanwege het plezier dat de jager eraan beleeft. Het gaat in dit voorstel niet om een activiteit die op enige manier noodzakelijk is voor bestrijding van schade of bescherming van grote maatschappelijke belangen. Daarvoor is in de Flora- en faunawet de mogelijkheid gecreëerd voor beheer en schadebestrijding. Het jagen is een zeer verstorende activiteit. Niet voor niets wordt door jagers altijd beweerd dat het geweer het beste middel is om schade aan landbouwgewassen te voorkomen, vanwege het verjagende effect. Als gevolg van het geluid van het gewerschot, dat zeker in rustige natuurgebieden ver draagt, zullen alle dieren in de ruime omgeving ernstig worden verstoord. Met name in wetlands, waar allerlei soorten watervogels rusten en foerageren, zal één schot duizenden vogels doen opvliegen. In de late herfst en de winterperiode, wanneer het voedselaanbod voor veel diersoorten beperkt is en de voedselbehoefte juist is verhoogd, is elke onnodige verstoring er één te veel. Bovendien gedraagt een jager zich anders dan wandelaars, waar de dieren min of meer aan gewend zijn geraakt of hun gedrag op hebben afgestemd. De jagers houden zich tijdens het uitoefenen van hun hobby niet aan de paden, ze nemen een hond mee die net als zij zelf dwars door de vegetatie heengaait en zij mogen, anders dan recreanten, met hun zware auto's dwars door het gebied rijden. Daarnaast onttrekt een jager exemplaren van het jachtwild aan het ecosysteem, die als prooidieren een belangrijke rol spelen als voedsel voor andere dieren.

Verzoek

Samenvattend merkt De Faunabescherming op dat jagen een zeer verstorende hobby is, die afbreuk doet aan de waarde van natuurgebieden en daarom dient het verbod zoals verwoord in artikel 46 van de huidige Flora- en faunawet te worden gehandhaafd.

Wij verzoeken u daarom dit punt als onderwerp mee te nemen bij de besprekingen van een nieuw te vormen kabinet.

De Blauwe Kamer is één van onze natuurgebieden waar op grond van de Flora- en faunawet de jacht niet is toegestaan. Foto: Gerard Ellenbroek.

Natuurevenement Festa Natura

BETTY DE JONG

Op 6 juni 2010 werd voor de tweede keer een natuurevenement gehouden in Het Nationaal Park De Meinweg. Het evenement vond plaats op initiatief van de natuur- en waterbeherende organisaties in Limburg en het aangrenzende

Duitsland. Inzet van de betrokken organisaties, waaronder Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en het Limburgs Landschap, is de natuurorganisaties in Limburg en daarbuiten met elkaar te verbinden.

*Natuurevenementen waar veel publiek komt, zijn erg in trek bij jagers en wildbeheereenheden om hun onfrisse hobby te promoten.
Foto: Herman de Jong.*

De kraam van De Fauna-bescherming bleek erg in trek bij het publiek. Foto: Herman de Jong.

De stand van de muskusrattenbestrijders. Foto: Herman de Jong.

Ook De Faunabescherming was door de organisatoren uitgenodigd om deel te nemen aan Festa Natura. Op deze uitnodiging gingen we graag in en we hadden voor onze kraam het nodige informatie- en promotiemateriaal van onze stichting meegenomen. Want het gaat er natuurlijk om je boodschap zo duidelijk mogelijk aan het publiek

en aan elkaar over te brengen. Daarnaast is het mooi meegenomen als je ook nog wat centen kunt binnenhalen voor de 'club'-kas. Het is dan ook meestal leuk om te zien hoe de deelnemers hun kraam opbouwen en proberen om hun producten zo aantrekkelijk mogelijk aan te bieden.

Dat laatste lukt in onze ogen niet iedereen. Bij aankomst zagen we een kraam met roestige martelwerktuigen waarvan wij dachten dat het archeologische opgravingen uit de Middeleeuwen betrof. Dat bleek echter niet zo te zijn. Het waren de vangmiddelen die door de muskusrattenvangers worden gebruikt. Nog steeds worden deze dieren op uiterst onfrisse wijze bestreden. Reden voor De Faunabescherming om op deze dag veel informatie te verspreiden waaruit blijkt dat het wegvangen en doden van muskusratten zinloos en wreed is.

Natuurevenementen zoals deze zijn ook altijd erg in trek bij jagers en wildbeheereenheden. Ze zijn er dol op en pakken dan ook flink uit. De mooiste dieren worden getoond op de kraam. Prachtige vossen, Vlaamse gaaien, kraaien, eksters, maar helaas...alles is morsdood. En dat moet ook volgens de jagers want anders komen er veel te veel.

Het is jammer dat op natuurevenementen zoals deze, jagers de mogelijkheid wordt geboden om hun bloedsport te promoten. De kans voor De Faunabescherming om een tegengeluid te laten horen zijn we dus maar aangegaan. Niet gelukkig niet zonder resultaat. De kraam van De Faunabescherming werd druk bezocht door het publiek.

Verbazingswekkend dat in het Nederland van nu dit soort martelwerktuigen tegen dieren gewoon gebruikt mogen worden (zie tekst). Foto: Herman de Jong.

De nieuwe natuurwet

PAULINE DE JONG

Bij het ter perse gaan van dit blad was nog niet duidelijk hoe de nieuwe ministeries precies worden verdeeld en wie verantwoordelijk wordt voor natuur.

Het ministerie van Landbouw was van plan de Flora- en faunawet te vervangen door de Wet natuur. Hoewel de Flora- en faunawet buitengewoon ingewikkeld is en de in het wild levende dieren veel te weinig bescherming biedt, ziet het er naar uit dat de nieuwe wet nog slechter zal worden. Wij houden ons hart vast.

Verdwijning Flora- en faunawet

De voormalige minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), mevr. Verburg, is van plan om de huidige Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet samen te voegen in een integrale natuurwet (Wet natuur). De bedoeling daarvan is om de wetgeving duidelijker, werkbaarder en transparanter te maken, aldus de minister. Dat belooft over het algemeen niet veel goeds. Wij vinden overigens ook wel dat de Flora- en faunawet buitengewoon ingewikkeld en onoverzichtelijk is. Dat komt vooral door het feit dat het gaat om een raamwet, waarin alleen enkele algemene kaders zijn aangegeven. De feitelijke uitwerking van deze wet vindt plaats in diverse Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) en ministeriële regelingen. In deze uitvoeringsregelingen zijn de kaders dermate ver

opgerekt, dat er van het oorspronkelijke doel, te weten bescherming van in het wild levende dieren, bitter weinig terecht komt. In de Flora- en faunawet staat bijvoorbeeld een algemeen verbod om beschermde inheemse diersoorten opzettelijk te verontrusten en te doden. Via een AMvB zijn kauwen, zwarte kraaien, vossen, konijnen en houtduiven op de vrijstellingslijst geplaatst. Wij noemen dat de dodenlijst, aangezien deze lijst betekent dat de soorten die erop staan gedurende het gehele jaar in het hele land mogen worden gedood. De enige voorwaarde daarbij is dat er sprake moet zijn van dreigende belangrijke schade aan gewassen of schade aan fauna die dit jaar of volgend jaar kan optreden zelfs op een afstand van meer dan 10 kilometer! Kortom, een volstrekt oncontroleerbare voorwaarde waardoor een jager de genoemde soorten in de praktijk altijd naar het leven kan

*Via Algemene Maatregelen van Bestuur zijn onder andere kauwen en houtduiven op de vrijstellingslijst geplaatst.
Foto's: Archief De Faunabescherming, staan.*

Concept Wet natuur

Als de Flora- en faunawet al zou moeten worden vervangen door een nieuwe wet, dan zou daarin de bescherming weer echt centraal moeten komen te staan. Het maken van inbreuk op de bescherming moet geen regel meer zijn, maar zou weer tot enkele uitzonderingen moeten worden beperkt. Gezien het beleid van de inmiddels al weer vervangen minister van Landbouw schatten wij de kans dat een nieuwe wet werkelijk beter zal worden, buitengewoon klein in. Onze organisatie heeft inmiddels een concept gezien van het wetsontwerp, zoals de Wet natuur er mogelijk uit zou kunnen gaan zien. Daaruit blijkt dat onze bangste vermoedens alleen maar worden bevestigd. In het concept wordt het beschermingsprincipe niet herbevestigd en worden alle inmiddels toegevoegde uitzonderingen niet geschrapt. Nee, in dit concept worden alle uitzonderingen juist wettelijk vastgelegd en wordt het laatste restje bescherming dat de Flora- en faunawet nog aan bepaalde soorten biedt, zo mogelijk nog verder afgebroken.

Hoewel het gaat om een concept en wij officieel nog geen informatie over het nieuwe wetsvoorstel hebben ontvangen, willen wij u hierbij toch enkele zaken uit het concept niet onthouden.

Raamwet

Allereerst gaat het wederom om een raamwet. De invulling volgt later via AMvB's en ministeriële regelingen. Het voordeel van dergelijke regelingen is dat er makkelijker op actuele zaken kan worden gereageerd, omdat deze regelingen eenvoudiger kunnen

worden aangepast dan de wettekst zelf. De minister kan dat zelf doen en de wijziging hoeft niet eens door de 2e Kamer te worden bekrachtigd. Het nadeel is dat op verzoek van de jacht- en/of landbouwlobby in de 2e Kamer snel allerlei extra mogelijkheden kunnen worden gecreëerd om dieren op allerlei manieren te doden, hetgeen onder de Flora- en faunawet ook is gebeurd. Zo werd later 'populatiebeheer' ofwel het door middel van afschot proberen te verlagen van de stand van bepaalde dieren, als mogelijkheid in de Flora- en faunawet toegevoegd. Ook werd 'schade aan hobbydieren' als belang toegevoegd om vossen te kunnen bestrijden. Bovendien kunnen op die manier de 'dodenlijsten' snel door de minister worden uitgebreid.

Niet alle dieren beschermd

Het gaat hier om de enige wet waarmee de bescherming van in het wild levende dieren is geregeld. Dat betekent dat deze wet dan ook daadwerkelijk de basisbescherming aan alle in het wild levende dieren zou moeten bieden. Helaas wordt nu zelfs aan deze basisbescherming gemorreld. Op grond van de Vogelrichtlijn is Nederland verplicht alle inheemse vogels als 'beschermd' aan te wijzen. Daar kan de minister dan ook niet onderuit. Voor overige gewervelde dieren als zoogdieren, reptielen en amfibieën wordt er in het concept voor gekozen uitsluitend die soorten als beschermd aan te wijzen die vallen onder de Habitatrictlijn en waarvoor dus ook een verplichting geldt, en soorten die in hun voortbestaan worden bedreigd. Algemene soorten, zoals konijnen, vossen, reeën, egels en bruine kikkers krijgen niet meer de algemene bescherming, waar zij in onze ogen recht op hebben. Voor deze soorten geldt niet meer het algemene verbod om ze opzettelijk te verontrusten of te doden. Voor deze soorten geldt alleen nog een 'zorgplicht'. Dat be-

Algemene soorten, zoals egel en gewone pad, zullen onder de nieuwe natuurwet niet meer de bescherming krijgen waar zij recht op hebben. Foto's: Arnoud van de Berg en Brigitte Rijmers.

tekent dat iedereen activiteiten achterwege moet laten waarvan hij kan vermoeden dat het schadelijk is voor de betreffende dieren! Iedereen moet daarbij maar zelf bedenken welke handelingen dat zouden kunnen zijn. Dit is uiteraard volstrekt oncontroleerbaar en niet handhaafbaar.

Dubieuze belangen

Net zoals in de Flora- en faunawet zijn in dit concept wetsvoorstel enkele belangen aangewezen op grond waarvan een uitzondering op de bescherming van de wel aangewezen dieren mag worden gemaakt. Zolang dat gaat om grote algemeen maatschappelijk aanvaarde belangen zoals gevaar voor de openbare veiligheid of de volksgezondheid en belangrijke schade aan landbouwgewassen, is dat acceptabel. Deze gronden zijn rechtstreeks overgenomen uit de internationale regelgeving. Daar moet dan natuurlijk wel de voorwaarde aan worden verbonden dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat en dat de ingreep tot een oplossing leidt. Maar in het wetsvoorstel wordt de mogelijkheid geopend om bij AMvB andere gronden toe te voegen. Dat opent dus opnieuw de deur voor dubieuze of oncontroleerbare belangen zoals belangrijke overlast of schade aan eigendommen.

Plezierjacht

Daarnaast wordt ook in dit concept wetsvoorstel weer alle ruimte geboden voor de plezierjacht. De plezierjacht, ofwel het doden van dieren met als enige argument het plezier dat de jager daaraan beleeft, kan uiteraard niet worden beschouwd als een redelijk doel. Dit past dan ook absoluut niet in de systematiek van een wet die is bedoeld om bescherming te bieden aan in het wild levende dieren. In dit wetsvoorstel

krijgt het hoofdstuk dat hierover gaat de titel 'Benutting' mee, waarmee wordt toegegeven dat bepaalde diersoorten kennelijk mogen worden opgeofferd voor het plezier van een zeer kleine groep mensen in onze samenleving. Anders dan in de Flora- en faunawet worden de bejaagbare soorten echter niet meer in de tekst van de wet opgenomen, maar zullen via een ministeriele regeling worden aangewezen. Net zoals bij alle uitvoeringsregelingen kan de lijst met te bejagen dieren op die manier snel en zonder goedkeuring van de 2e Kamer door de minister zelf worden gewijzigd. Dat kan gunstig uitpakken als er soorten zouden worden geschrappt, maar wij vrezen vanwege de ervaring in het verleden dat de kans groter is dat in de loop van de tijd de lijst met bejaagbare soorten nog zal worden uitgebreid. In die zin gaat het dus ook om een verslechtering.

Conclusie

Hetzelfde geldt voor allerlei verboden die in de Flora- en faunawet nog in de wettekst waren opgenomen, bijvoorbeeld het verbod om te jagen tussen zonsondergang en zonsopkomst, in natuurgebieden, op wild in de nabijheid van wakken in het ijs, binnen de bebouwde kom of vanaf of vanuit een motorvoertuig. Al dit soort zaken zullen nu in een AMvB worden geregeld, of niet natuurlijk. Kortom, de Flora- en faunawet was in theorie een redelijke beschermingswet, afgezien van het feit dat de plezierjacht erin werd toegestaan. In de praktijk pakte de uitvoering van deze wet zeer nadelig uit voor de meeste soorten vanwege de onafzienbare reeks van uitzonderingen die op de bescherming werd toegestaan. Het concept wetsvoorstel voor de natuurwet is zelfs in theorie geen goede beschermingswet. Dit alles geeft heel wei-

Over schoften en rovers

CEES VERKERKE

Wat zijn er een mensen die ze verguizen: kraaien, kauwen en roofvogels. Vaak ingegeven door sentiment. En dat sentiment begrijp ik als geen ander! Hoe wreed is het niet als er een jong meesje uit het nest wordt geroofd! Als ik dat zie, word ik heel stil en grijpt het me aan. Maar het mooie van de natuur is dat niets voor niets gebeurt!

De jonge mezen zijn voedsel voor andere vogels. Daarom krijgen koolmezen ook zoveel jongen! Tel het eens op je vingers na. Of beter nog, pak maar een calculator want je komt handen te kort! Twee volwassen mezen moeten om hun soort in stand te houden twee mezen in hun leven groot brengen. Stel je eens voor dat alle jongen groot zouden worden. Koolmezen leven ongeveer 8 jaar. Ze maken per jaar twee

of drie nesten met tussen de 6 en 8 eieren. En reken eens door. Stel dat elk jong groot wordt en ook een partner vindt en dezelfde productie aan jongen heeft. We zouden de deur niet meer uitdurven! Miljoenen mezen zouden de tuinen bevolken. De film birds van Hitchcock zou er niets bij zijn. Dus het opeten van de jongen is naar om te ervaren maar de natuur zorgt er juist voor dat dit gebeurt! De verontwaardiging van mensen verbaasd mij enorm. Zeker als ze 's avonds vlees, kip of vis op hun bord heb-

ben liggen dat in de meest absurde situatie een afschuwelijk en kort leven heeft geleefd. Echte selectieve verontwaardiging.

Ekster

Kijk eens naar de ekster! De ekster is een schitterende vogel! Tenminste, dat vind ik... Zwart en wit. Net zoals de meningen over de ekster. Er lijkt geen tussenweg. Je hebt mensen die het dier intens haten of mensen die het een prachtvogel vinden. Eigenlijk gaat het in de maatschappij al net zoals in de vogelwereld. Er wordt maar wat geroepen en als een ekster een keer een jong vogeltje pakt dan is het al gauw: "Ze roven alle nesten leeg". De beweringen over de ekster kloppen vaak van geen kant. Bovendien praat iedereen de ander na. De ekster is als zondebok ontdekt en komt niet meer van dat stempel af. Uit wetenschappelijk maagonderzoek blijkt dat de maaginhoud slechts voor 2% bestaat uit vogelresten... Het zijn verder wel echte vleeseters.

Ekster. Foto: Harm Niesen.

Cees Verkerke legt de laatste hand aan 'zijn' ekster.

Larven, kikkers, muizen en mollen, Ze staan allemaal het menu van de ekster.

Familieziek?

Nog zo'n bewering; 'Eksters nemen enorm in aantal toe'. Niet dus! Eksters vallen alleen erg op door hun kleur. Zwart en wit kom je niet veel tegen in de natuur. Dat steekt af, dat valt op. Bovendien zijn het forse vogels. Als alle mezen dezelfde kleur en grootte zouden hebben, zouden we onze tuin niet meer in durven!

De eksters kennen echte huwelijkstrouw en de familieband is groot. Jongeren blijven lang bij elkaar. Het zijn ook echte hangjongeren. Laatst zaten er twaalf in mijn linde kabaal te maken. Het lijkt of ze altijd ruzie hebben. Ze schetteren en schreeuwen en alleen dat geluid vult al de hele tuin. Je zult het niet geloven met al dat geschreeuw maar eksters behoren tot de zangvogels. Vooral tijdens het vroege broedseizoen kunnen ze ingetogen zingen. Het is bijna niet te geloven dat deze zang door die

krijgende vogels wordt geproduceerd, die 's morgens te vroeg voor je slaapkamer raam herrie zitten te maken.

Je zou het dier een schop voor zijn kont geven als je ziet hoe een bijna volwassen vogel nog zit te bedelen. Vleugels uitgestrekt, zich drukkend tegen de grond en maar trillen. Kom op jullie, zoek zelf eens eten!

Kunstwerk

Zoals de waard is vertrouwt hij zijn gasten.... De ekster steelt dus wel eens een vogel uit een nest. Dat is waarschijnlijk de reden dat hij op zijn nest een enorm dak bouwt. Omdat de nesten vaker gebruikt worden kunnen de bouwwerken immens en opvallend zijn. Ware kunstwerken boven in hoge populieren. Vanuit de tuin heb ik een mooi zicht op de bouwactiviteiten van de ekster.

Eksters zijn prachtige dieren. Hun snavel is rondgebogen als een noot. Bij de aanzet van de snavel zitten kleine donsveertjes. Als de zon op zijn staart en vleugels schijnt dan spat het licht uiteen in paars, blauw, rood en groen. Hoezo zwart en wit? Wat een schoonheid! Op zo'n moment kan een geluksgevoel me overspoelen. Voel ik me zacht worden en intens gelukkig. Ineens die gedachten. Wie zijn nu eigenlijk de schof-ten en rovers?

Naschrift redactie

Cees Verkerke (1957) is een gepassioneerd natuurliefhebber en heeft een schitterende natuurtuin aan de Beukenlaan 17 in Heerhugowaard. Bezoeken? Meer info: www.ceesverkerke.nl/zintuigen

De digitale nieuwsbrief van De Faunabescherming

REDACTIE

In november 2008 is de eerste digitale nieuwsbrief van De Faunabescherming verstuurd. Tot nu toe zijn er tien nummers verschenen. Het grootste deel van de tekst betreft de berichten die in de afgelopen maanden op de site (www.faunabescherming.nl) zijn verschenen, met links erbij, zodat de ontvanger direct kan doorklikken naar de gewenste informatie. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan nieuws en acties van verwante organisaties.

The screenshot shows the digital newsletter interface for 'De Faunabescherming van vogelvrij naar kogelvrij'. It features a green sidebar with navigation links: Home, De Faunabescherming, Veel gestelde vragen, Argus ons tijdschrift, Berichtenoverzicht, Rechtszaken, Dierenblok, Video's, Links, and Register. Below the sidebar is a 'Klik hier om u te abonneren op onze digitale nieuwsbrief' link. The main content area has a yellow header with 'ACTUEEL' and a large photo of a deer. Below the photo is a caption: 'Damherten worden nu overal volop geschoten, omdat de tellingen (door jagers) veel te hoog uitvallen'. A list of news items follows, including 'Rapport: ganzen opnieuw overal welkom', 'Ierse mosselen alsnog niet welkom', 'Ganzen geen probleem', 'Advies De Faunabescherming: apart ministerie voor natuur', and 'Herten en zwijnen op Het Loo weer vogelvrij'. On the right side, there are several promotional boxes: 'TIP: De Faunabescherming heeft een ANBI certificaat...', 'VOLG ONS NU OOK OP: twitter', '1000 EURO BELONING!', 'Bestel ook de stickers van De Faunabescherming!', 'MISSTANDEN DOOR JAGERS', and 'HELP ONS!!!' with a photo of a fox and a 'Word donateur van De Faunabescherming' link.

Ons onvolprezen gedrukte tijdschrift Argus wordt alleen verstuurd aan donateurs. Op de digitale nieuwsbrief kan iedere belangstellende zich abonneren. Het abonnement is gratis en kan op elk moment stopgezet worden door het volgen van een link onderaan de nieuwsbrief. Het aantal abonnees bedraagt nu ruim 1000. Na het verzenden van een nummer is meestal een duidelijke stijging te zien in het aantal bezoekers van onze website.

Elke bezoeker van onze website kan zich aanmelden via de link "Klik hier om u te abonneren op onze digitale nieuwsbrief" links onder op het scherm. Na aanmelding wordt eerst een e-mail verstuurd naar het opgegeven e-mailadres. Pas na het bevestigen van de inschrijving wordt het adres toegevoegd aan de mailinglijst. Dit procédé heet "double opt-in". Het voordeel is dat iemand niet per ongeluk op onze mailing-

lijst terecht kan komen, het nadeel is dat het bevestigingsbericht wel eens blijft hangen in een spamfilter. Daarom wordt via de web-pagina ook de mogelijkheid geboden om via een mail naar de beheerder van de nieuwsbrief het adres handmatig te laten toevoegen.

Op de webpagina vindt u ook links naar alle eerder verschenen nummers van de nieuwsbrief. Via het e-mailadres nieuwsbrief@faunabescherming.nl kan contact gezocht worden met de beheerder van de nieuwsbrief, b.v. om ons attent te maken op acties van andere dierenbeschermingsorganisaties. Op die manier levert de nieuwsbrief een kleine bijdrage aan een betere communicatie met onze sympathisanten.

Zwanenhouderij: het vervolg

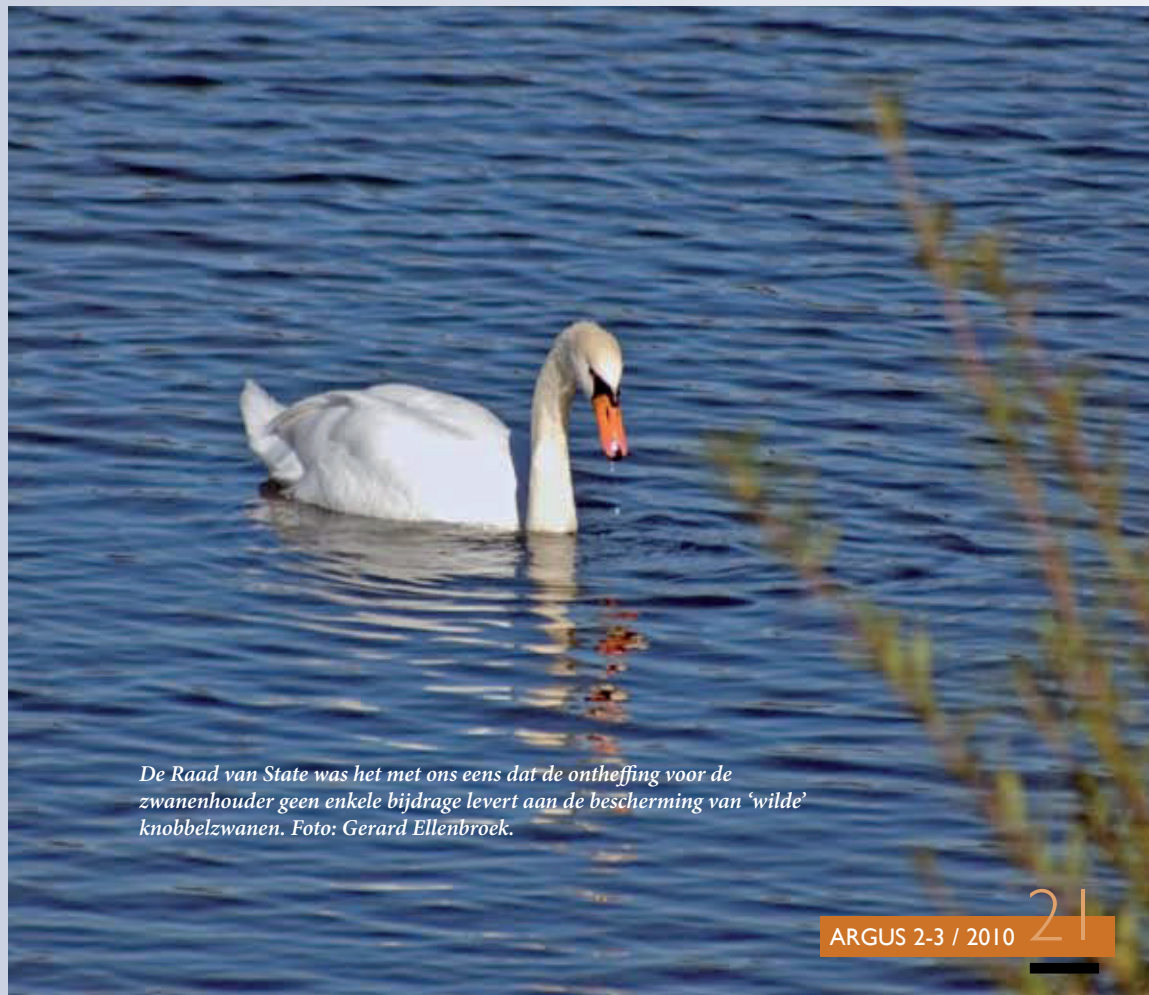
PAULINE DE JONG

In Argus nummer 4 van 2009 hebben wij uitgebreid beschreven hoe de zwanenhouderij in Nederland nog door slechts twee personen wordt beoefend. Zij 'houden' zwanen door deze dieren te merken en te leewieken (het amputeren van het laatste stuk van een van de vleugels). De vogels kunnen dan niet meer vliegen. Vervolgens laten ze deze volwassen vogels als koppeltjes los in het poldergebied op andermans gronden. Daar moeten de dieren zichzelf zien te redden. Zodra de paren jongen hebben, zoeken zij deze jonge zwanen op om deze ook te merken en te leewieken. Op die manier eigenen ze zich deze in het wild geboren jonge zwanen toe. Na het merken en leewieken laten ze de vogels opnieuw aan hun lot over en zodra de jonge zwanen groot genoeg zijn geworden, zoeken de zwanenhouders deze vogels weer op. Ze worden dan gevangen en verkocht.

In het genoemde artikel hebben wij ook beschreven dat wij bezwaar en beroep hadden aangetekend tegen de vergunning die op grond van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren was verleend om deze dieren te slachten en het vlees, dons, veren en de huid van deze zwanen te verkopen. Dit beroep werd helaas door het College van beroep voor het bedrijfsleven ongegrond verklaard. Beide zwanenhouders beschikken ook over een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet om de 'wilde' niet door hen gemerkte en geleewiekte knobbelzwanen te mogen verstoren en te vangen. Deze ontheffing is in feite verleend om te voorkomen dat de zwanenhouder de wet overtreedt als hij bij het uitoefenen van de zwanendrift per ongeluk een 'wilde' knobbelzwaan vangt of verstoort. De wet staat echter niet toe dat een ontheffing wordt verleend voor het vangen of verstoren van vogels vanwege economische redenen. De minister had daarom bedacht dat deze ontheffing was verleend 'ter bescherming van de 'wilde'

knobbelzwanen'. De rechtbank in Amsterdam heeft ons beroep tegen deze ontheffing om onbegrijpelijke redenen ongegrond verklaard. De rechter bleek absoluut niet naar onze argumenten te hebben geluisterd.

Wij zijn tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan bij de Raad van State. Daar hebben wij er opnieuw op gewezen dat deze ontheffing overduidelijk is bedoeld om de zwanenhouder in staat te stellen deze economische activiteit uit te oefenen en dat deze ontheffing geen enkele bijdrage levert aan de bescherming van de 'wilde' knobbelzwanen. Tot onze vreugde bleek de Raad van State het op dit punt geheel met ons eens te zijn. In de uitspraak van 22 september 2010 stelt de Raad van State dat de minister niet aannemelijk heeft gemaakt dat deze ontheffing is verleend in het belang van de bescherming van de wilde vogels. De ontheffing stelt de zwanendrifter in staat om de niet-gemerkte vogels te vertrouwen en te vangen, terwijl hij dat zonder deze ontheffing niet zou mogen doen. De Raad van State heeft de uitspraak van de rechtbank Amsterdam vernietigd en heeft de minister opdracht gegeven een nieuwe beslissing op ons bezwaarschrift te nemen. Wij zijn buitengewoon benieuwd wat de minister nu gaat doen. Mocht de minister dezelfde ontheffing opnieuw verlenen op basis van weer een ander onterecht aangehaald argument, dan zullen wij niet aarzelen om opnieuw in beroep te gaan.

De Raad van State was het met ons eens dat de ontheffing voor de zwanenhouder geen enkele bijdrage levert aan de bescherming van 'wilde' knobbelzwanen. Foto: Gerard Ellenbroek.

Kraaiendag

Op 12 juni jl. werd midden in het broedseizoen(!) een kraaienjachtdag gehouden in Noord-Holland. Dit op uitnodiging van Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer (NOJG).

Doel van deze dag was om zoveel mogelijk zwarte kraaien af te schieten en natuurlijk de jagers een leuke jachtdag te bezorgen. Je moet als boerenjagersvereniging je leden tevreden houden, niet waar? Iedereen, lid of geen lid, mocht meedoen aan de jacht.

De tips die jagers aan elkaar geven om zoveel mogelijk kraaien te schieten, liegen er niet om.

De vogels worden naar het jachtgebied gelokt met behulp van lokvogels en lokvoer. Bejagen tijdens en direct na het broedseizoen wordt aanbevolen. De jonge vogels, die alleen achterblijven in het nest omdat de oudervogels zijn gedood, liggen dan te versterven in het nest. Vogels die op een nest zitten, worden van hun nest verjaagd en vervolgens afgeschoten.

Maar ook in de maanden juli, augustus en september wordt er flink op zwarte kraaien gejaagd.

Jonge kraaien zijn dan net uitgevlogen, hebben nog weinig ervaring en zijn voor jagers een makkelijk doelwit. Overigens zijn het niet alleen kraaien die op deze schandalige wijze worden bejaagd. Ook duiven moeten het ontgelden. En dat alles enkel en alleen voor het genot van de jacht onder het mom van schadebestrijding.

Einde aan roofvogel- en uilenshows

De campings Geversduin en Bakkum zullen in de toekomst geen roofvogel- en uilenshows meer organiseren. Dat is de uitkomst van het overleg dat de Kennemer Duin Campings hebben gevoerd met de Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland en de Roofvogelwerkgroep.

Volgens de werkgroepen horen roofvogels en uilen thuis in de vrije natuur en niet in gevangenschap. Door het organiseren van roofvogelshows draag je als beheerder van een groene duincamping een verkeerde boodschap uit. Het organiseren van roofvogelshows zou er toe leiden dat steeds meer particulieren roofvogels en uilen gaan houden. Deze "tamme" roofvogels en uilen komen voor een deel uit de vrije natuur. Ook in het Noord-Hollands Duinreservaat zijn er aanwijzingen dat nesten van roofvogels worden leeggehaald. Het vliegen met deze "tamme" vogels zorgt bovendien voor verstoring van wilde populaties. Ontsnapte,

vaak uitheemse vogels en kruisingen tussen verschillende soorten vormen, door verstoring van en kruising met wilde vogels, helemaal een bedreiging.

Bij de educatieve waarde van roofvogel- en uilenshows worden daarom terecht vraagtekens geplaatst. Om de campinggasten te informeren en kennis bij te brengen over roofvogels en uilen, hebben de werkgroepen zich bereid verklaard een bijdrage te leveren aan het excursie- en lezingenprogramma van camping Geversduin.
Bron: Nieuwsblad De Kennemer

Nog een roofvogelshow

IVN Natuur en milieueducatie in Hoogeveen heeft voor kinderen een roofvogelshow gehouden. De kinderen vinden het prachtig als Jan Pap van Valkerij Friesland over de roofvogels vertelt en uiteraard mochten de vogels ook hun vliegkunsten laten zien.

Bron: Hoogeveense Courant.

Het wordt de kinderen niet verteld hoe slecht het voor de vogels is om hun leven lang in gevangenschap te moeten leven. Het grootste gedeelte van de dag op een 'plantentafeltje' moeten zitten aan een touwtje met een kapje over de ogen. Dat de vogels hongerig worden gehouden zodat ze geschikt zijn voor de jacht, wordt verzwegen. Puur voor het plezier van de valkenier. Regelmatig lezen we in de krant dat een roofvogel ontsnapt tijdens de jacht, het trainen of een show. Het enige wat een roofvogel wil en nodig heeft, is de vrijheid. Naar onze mening kom je als natuurclub niet geloofwaardig over als je de valkerij promoot.

Uil ontsnapt steeds weer

Een in gevangenschap gehouden uil die tijdens een trouwerij het toekomstige echtpaar de ringen mocht "aanreiken" is er met ringen en al in snel tempo vandoor gegaan. Liever verkoos hij de vrijheid dan nog langer geketend te moeten leven. Omdat het al de zoveelste ontsnapping was, had de eigenaar een speciale knoop in het touw gelegd waardoor ontsnapping niet meer mogelijk zou zijn. Maar de uil was slimmer dan zijn 'baas'. Hij gaf niet op en ontdekte al snel hoe hij de knoop los kon maken om weer te ontsnappen. De brandweer moest er aan te pas komen om het dier te vangen.

Bron: De Telegraaf

Boer zoekt gans

Een boer uit Oudendoorn (ZH) had een speciale constructie gebouwd om ganzen te vangen.

Toen dat lukte heeft hij de gevangen ganzen vermoord. Een getuige meldde zich bij de politie met de mededeling dat hij een boer in een weiland aan de Zeedijk in Oudendoorn ganzen zag doodknuppelen. Toen de politie ter plaatse kwam was de man al weg. Wel vond de politie de 33 dode brandganzen in het weiland. De Milieu-eenheid van de politie stelde vervolgens een onderzoek in en dat leidde gelukkig tot aanhouding van de man. *Bron:* Nu.nl

Jager betraapt op plaatsen van vossenstrik

Een inwoner van Bakkeveen is betraapt bij het plaatsen van strikken. Een voorbij-

ganger ontdekte de valstrik bij een das-senburcht of vossenhol in het bos aan de Duerswaldmerwei.

De opletende passant waarschuwde de politie. Agenten betrapten de verdachte op heterdaad toen hij de strikt inspecteerde. De man raakt mogelijk zijn jachtakte kwijt.
Bron: Leeuwarder Courant

Gevaarlijke hobby

Een 19-jarige man is doodgeschoten tijdens een jachtpartij in Australië. De man was van de groep weggelopen en werd door een medejager aangezien voor een hert. Hij stierf ter plekke.

De man was met zijn broer en vriend aan het jagen in een dichtbegroeid gebied. Nadat het schot was gelost moest een van de jagers een half uur lopen om in bewoond gebied te komen om hulp te halen. Toen de politie en ambulance arriveerden, was de man al overleden. *Bron:* Nu.nl

Een tandarts uit Streefkerk heeft per ongeluk zichzelf met een jachtgeweer doodgeschoten.

De man was met zijn vrouw en twee dochters op vakantie in Frankrijk. Toen hij een muis met de kolf van het geweer wilde doodslaan, ging per ongeluk het geweer af. De kogel kwam in de buik van de man. Hij overleed ter plekke.

Bron: Alblasserdamsnieuws.nl

Jachtgeweren mee op reis

Een vrouw van een jager, die lid is van de KNJV, vertelde me eens dat haar man, een fanatieke jager, zijn jachtgeweren meenam op vakantie. De geweren lagen "gewoon" in de achterbak van de auto. Andere camping-gasten deden daar erg moeilijk over. Ze kregen de vreselijkste opmerkingen naar het hoofd geslingerd, de jager en zijn volgende vrouw.

"Allemaal tégen de jacht natuurlijk" vertelde ze er nog bij. Ik kan me daar dus wel iets bij voorstellen. Het zal je buurman maar zijn op de camping.

Roofvogelmoord

In Friesland zijn in een half jaar tijd zeker 104 roofvogels vermoord. De politie in Friesland was al tijden op zoek naar de daders maar het lukte maar niet om iemand op heterdaad te betrappen. Toen de politie verborgen camera's had geplaatst bij enkele nesten, kwam daar snel verandering in. De daders waren niets vermoedend in een

boom geklommen om de jonge buizerds in het nest letterlijk een kopje kleiner te maken. De vermoedelijke daders zijn later aangehouden door de politie.

Het opsporen van roofvogelmoord is nu topprioriteit geworden aldus Michel Pol van de Milieupolitie Friesland. Volgens hem is het doden van roofvogels een nationale sport geworden. Volgens Pol moeten de daders worden gezocht in kringen van jagers en beschermers van weidevogels. Al eerder werden drie verdachten aangehouden op verdenking van roofvogelmoord. Bij de eigenaar van een eendenkooi werd een grote hoeveelheid gif aangetroffen. Waarschijnlijk bedoeld om roofvogels mee te vergiften. Nog een verdachte had een boom met een nest jonge buizerds omgezaagd. De ander had nesten van roofvogels met hagel doorzeefd.

Van het duo dat met de camera werd gesnapt is de identiteit bekend. Eén van de verdachten komt uit de buurt van Heerenveen en stond juist op het punt om bestuurslid te worden van de plaatselijke vogelwacht van Sint Johannesga. De broer van de verdachte is duivenhouder en ook al eens betrokken geweest bij roofvogelvervolging. Deze man plaatste een illegale havik- vangkooi bij zijn duiventil maar werd gelukkig net op tijd betrap door de AID toen hij de havik wilde doden. Verder telde de familie, dat zal u niet verbazen, ook verschillende jagers...

Bron: Nu.nl en HP de Tijd

Haviken vergiftigd

Boswachters van Staatsbosbeheer hebben in de bossen vlakbij de Castelrese heide, in Baarle Nassau, drie dode haviken gevonden. De roofvogels zijn zeer waarschijnlijk door fazantenjagers vergiftigd. Vlakbij de kadavers zijn twee illegale voederplaatsen voor fazanten aangetroffen.

De dode vogels werden vlakbij een havikshorst gevonden en waren al aangevreten door andere dieren. De politie spreekt van een zeer laffe strek. Boswachters Jeroen Buunen en Marcel Douma noemen het uitmoorden van een van onze grootste roofvogels een grote schande. Mensen die dit doen zijn gewoon criminelen. Havik en vos worden door jagers gezien als concurrent. De jagers zetten illegaal kweekfazanten uit om ze te bejagen. Deze vogels worden op plekken in het bos kunstmatig bijgevoerd zodat ze in de buurt blijven.

Voor haviken en vossen zijn deze gekweekte fazanten natuurlijk een makkelijke prooi.
Bron: BN de Stem.nl

Bevers

Wit-Rusland wil 30.000 bevers afschieten. De bevers zijn te talrijk geworden en veroorzaken veel schade door aan bomen te knagen. De jacht op deze bevers is lucratief. De vacht en het vlees zijn een waardevol exportproduct. Vooral in de Baltische staten wordt veel bevervlees gegeten.

Bron: Nu.nl

Tijgerpopulatie

Vertegenwoordigers van dertien landen waar nog tijgers in het wild leven gaan hun maatregelen opvoeren om de wilde tijgerpopulatie tegen 2022 te verdubbelen. Dat werd beslist op een voorbereidende vergadering op Bali voor de Internationale tijgertop.

Op de tijgertop, die in Rusland plaatsvindt, zal de ontwerpverklaring worden aangenomen door de verschillende leiders. Volgens de schattingen van het WWF is de populatie van wilde tijgers in een eeuw tijd van 100.000 dieren geslonken naar 3.200. Tijgers worden bedreigd door het dalende aantal prooien, door de versnippering en verdwijning van hun habitat door ontbossing en door stroperij en illegale handel.

Het ontwerp stelt nu dat het beschermen van de tijgers in de eerste plaats een nationale verantwoordelijkheid is maar dat de financiële en technische ondersteuning van de internationale gemeenschap nog steeds nodig is. De landen gaan samenwerken om het natuurlijke habitat van de tijger te beschermen en gaan ook stropers vervolgen. Volgens het WWF is er minstens 356 miljoen dollar nodig om de leefgebieden van de tijgers adequaat te beschermen.

De dertien tijgerlanden zijn Bangladesh, Bhutan, China, India, Indonesië, Cambodja, Laos, Maleisië, Myanmar, Nepal, Rusland, Thailand en Vietnam.

Bron: AD.nl

Mocht u getuige zijn van jachtmisstanden laat u ons dat alstublieft weten.

Voor anti-jachtgroepen is er eens per half jaar een overleg.

Voor meer informatie hierover kunt u contact opnemen met Jan van den Berg
Tel. 054-736 13 22 .

Als u informatie heeft voor deze rubriek of wilt reageren, kunt u mailen naar de redactie van Argus. Het redactieadres vindt u in het colofon.

Jachthutten.nl

“Rust” in de bossen bij Heerde

In de laatste weken van augustus ontvingen we veel mailtjes van mensen die in de bossen van de gemeente Heerde gewandeld hadden. Uit die berichten maakten we op dat er in die bossen veel activiteiten plaatsvonden, waar wij, als faunabeschermers, niet blij mee konden zijn. Reden genoeg dus om zelf maar eens poolshoogte te gaan nemen.

Op diverse plekken in het bos troffen we hoge voederbakken aan met speciale brokken bedoeld voor herten. Ook lagen er veel appels in die bakken. Verder viel het ons op dat op de plekken waar eerder oude jachthutten stonden, nu nieuwe hutten waren neergezet. Op een voerplek bij de schietbaan lag een omgevallen hoogzit. Veel van de nieuwe hoogzitten die we aantroffen, vertoonden een opmerkelijke gelijkenis met de hutten die we vorig jaar op de gemeentewerf van Heerde hadden zien staan!

gedaan dat er tot die tijd geen jachthutten meer worden geplaatst en geen poelen worden aangelegd. De borden “Rustgebied voor de fauna” worden uit de bossen verwijderd.

Zo stapten we op zaterdagmorgen 29 augustus 2010 op de fiets richting Heerder bossen. De Gemeentebossen van Heerde liggen een paar kilometer ten westen van Heerde. Hier aangekomen troffen we veel afgesloten paden aan. Opvallend, want in het voorjaar kon je hier nog overal onbepaald rondwandelen. Onze nieuwsgierigheid was dus gewekt en we besloten het terrein eens wat zorgvuldiger te verkennen. En dat bleef niet zonder resultaat.

Echt gerustgesteld zijn we met deze toezeggingen natuurlijk niet. De gemeente Heerde kan dan wel mooi beloven de bossen voorlopig met rust te laten, maar ondertussen is de hele omgeving al keurig klaargemaakt voor de jacht. Het is heel goed dat de PvdA in de gemeenteraad van Heerde alert is op dit onderwerp, maar wij zijn ervan overtuigd dat de beheerders hier voorlopig gewoon doorgaan met de plezierjacht.

We hebben geen idee waar de gemeente Heerde mee bezig is! Maar gelukkig stelt de PvdA in de Heerder gemeenteraad regelmatig vragen over de situatie in de gemeentelijk bossen aan het college van burgemeester en wethouders. Onlangs meldde De Stentor (1 september 2010) dat er tot tenminste de zomer van volgend jaar geen bospaden meer worden afgesloten. Ook had B. en W. de toezegging

